

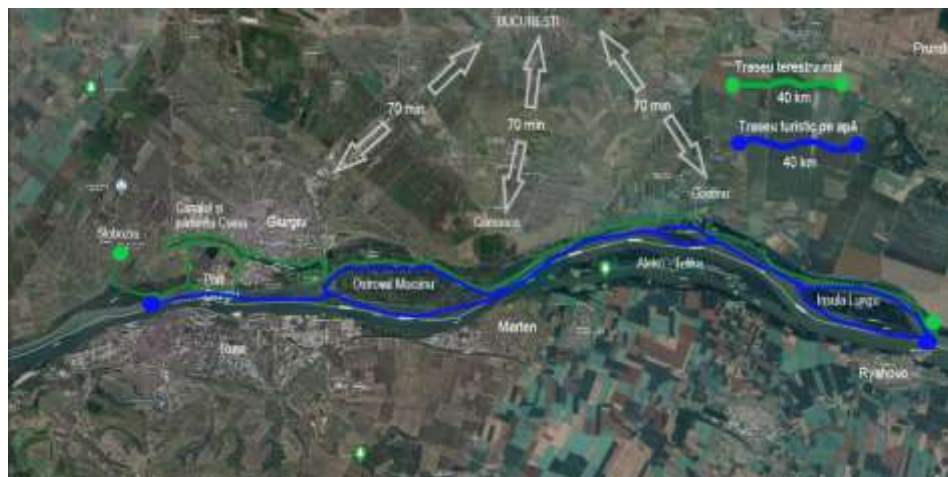
Proiect „Pentru o Dunăre cu malurile curate”

SET DE RECOMANDĂRI

Managementul deșeurilor și dezvoltarea ecoturismului pe malul Dunării

”ECORUTA DUNĂREANĂ – JUDEȚUL GIURGIU”

2023

Proiect derulat de

Cu sprijinul

CUPRINS

- 1. Introducere**3
- 2. Recomandări managementul deșeurilor**4
 - 2.1. Recomandări generale privind managementul deșeurilor**4
 - 2.2. Recomandări privind managementul deșeurilor "Ecoruta Dunăreană"**6
 - 2.2.1. Măsuri/demersuri pentru organizarea traseului**7
 - 2.2.2. Măsuri de asigurare a operaționalizării traseului**10
 - 2.2.3. Măsuri de promovare/conștientizare/advocacy**12
 - 2.2.4. Măsuri de asigurare a sustenabilității proiectului**14
 - 2.2.5. Concluzii**14
- 3. Recomandări privind dezvoltarea ecoturismului Ecoruta Dunăreană**15
 - 3.1. Tendințe globale pentru destinații ecoturistice**15
 - 3.2. Argumente pentru Ecoruta Dunăreană**16
 - 3.3. Obiective, condiții de dezvoltare, parteneriat și resurse**16
 - 3.3.1. Obiective pilot pentru realizarea Ecorutei Dunărene pe baza consultărilor publice**16
 - 3.3.2. Condiții de dezvoltare a destinației ecoturistice**16
 - 3.3.3. Recomandare structură de coordonare**18
 - 3.4. Etape de realizare și certificare traseu Ecoruta Dunăreană**20
 - 3.4.1. Acțiuni în teren premergătoare valorificării**20
 - 3.4.2. Recomandări pentru patrimoniul natural / extrase din plan management situri natura 2000 / arii naturale**21
 - 3.4.3. Certificarea destinației prin Autoritatea Națională pentru Turism**22
 - 3.5. Activități de promovare și valorificare a Ecorutei Dunărene**24
 - 3.5.1. Programe de marketing și ofertare variate***24
 - 3.5.2. Dezvoltarea de servicii locale conexe**25
 - 3.5.3. Propuneri de programe turistice pentru primul an de valorificare**27
 - 3.6. Analiza post-debut**28
 - 3.7. Câteva exemple de programe dedicate Dunării și zonelor riverane:**28

1. Introducere

Acest set de recomandări se bazează în principal pe datele conținute în Raportul de cercetare preliminară la nivel local - *Managementul deșeurilor și dezvoltarea ecoturismului pe malul Dunării "ECORUTA DUNĂREANĂ – JUDEȚUL GIURGIU"*, document elaborat în cadrul proiectului.

Dunărea și patrimoniul natural existent de-a lungul malurilor reprezintă cele mai importante resurse economice de turism pentru comunitățile locale, urbane și rurale deopotrivă, și va avea o contribuție deosebit de însemnată în creșterea calității vieții pentru aceste comunități.

Ecoruta Dunăreană, precum a fost prezentat în raportul de analiză a condițiilor realizării unei destinații ecoturistice în zona de sud a județului Giurgiu, riverană Dunării, este un **proiect de dezvoltare durabilă** orientat spre protejarea și valorificarea patrimoniului natural prin diversificarea activităților economice și a veniturilor către comunitățile locale de pe traseul dunărean.

La baza conceptului destinației ecoturistice Ecoruta Dunăreană se regăsesc principalele elemente ce corespund principiilor dezvoltării durabile așa cum este definită de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) prin Raportul Brundtland: *"dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi"*.

Dezvoltarea durabilă stabilește un echilibru în relația om-mediu bazat pe trei **elemente esențiale**:

- a) mediul;
- b) mediul economic;
- c) mediul social.

Așadar, unul dintre principiile de referință pentru care am inițiat acest proiect este cel de echilibru între protejarea mediului, funcția economică și funcția socială.

Pornind de la aceste repere, am elaborat un set de recomandări pe care le propunem / adresăm factorilor interesați și responsabili pentru dezvoltarea Ecorutei Dunărene:

- Autorităților Publice Locale din comunitățile pe care le traversează traseul turistic;
- Autorităților, instituțiilor / agențiilor județene Giurgiu (Consiliul Județean Giurgiu, Agenția Protecția Mediului, Direcția Silvică, Comisariat Garda de Mediu, Agenția Națională de Arie Naturale Protejate, SGA Giurgiu, Comisia pentru educație, sport, cultură și tineret Giurgiu, ADI Giurgiu, etc.);
- Comunităților locale și membrilor acestora, liderilor de opinie interesați să se implice în proiect;
- Operatorilor economici zonali sau regionali interesați de oferirea de produse, servicii sau de dezvoltarea zonei pe baza conceptului de destinație ecoturistică.

Ecoruta Dunăreană este un traseu ce traversează cinci Unități Administrativ Teritoriale (**municipiul Giurgiu** și comunele **Slobozia, Oinacu, Goștinu și Prundu**) din județul Giurgiu, zone de arie protejate (aproximativ 80%), zone împădurite (aproximativ 60%) și zone în imediata apropiere a Dunării/ frontierei de stat.

Proiect derulat de

Cu sprijinul

2. Recomandări managementul deșeurilor

2.1. Recomandări generale privind managementul deșeurilor

2.1.1 Aspecte generale

”Modul ideal de a gestiona problema aruncării necontrolate a deșeurilor este ca fiecare membru al societății să își asume responsabilitatea și să facă tot posibilul pentru a gestiona în mod corespunzător deșeurile. Dacă cetățenilor li se cere să nu arunce deșeuri, autoritățile locale trebuie să asigure condiții adecvate.”¹

Există o serie de factori personali, sociali și culturali interconectați, care afectează modul în care oamenii își gestionează deșeurile - educarea și conștientizarea cetățenilor, dar și a factorilor de decizie la nivel local și central sunt esențiale pentru schimbarea comportamentelor.

”Curățenia sau dezordinea unei zone are, de asemenea, un efect semnificativ și de durată asupra aruncării necontrolate a deșeurilor—un studiu de referință din 1990 a arătat că deșeurile se dublează în zonele unde sunt formate depozite ilegale de deșeuri. Chiar și persoanele înclinate să elimine deșeurile în mod responsabil pot avea impresia că este acceptabil să lase deșeuri în zonele care par degradate și murdare. Dimpotrivă, menținerea unei zone îngrijite îi încurajează și pe alții să mențină starea curată a zonei.”²

În general, Uniunea Europeană promovează prevenirea cât mai mult posibil a apariției deșeurilor și reutilizarea produselor; dacă acest lucru nu este posibil, este necesară reciclarea (inclusiv compostarea) deșeurilor, urmată de utilizarea deșeurilor pentru a genera energie. Cea mai dăunătoare opțiune pentru mediu și sănătatea oamenilor este pur și simplu aruncarea deșeurilor, de exemplu la depozitul de deșeuri, deși încă pare a fi una dintre cele mai ieftine posibilități din punct de vedere financiar.

2.1.2 Regim sancționator

Sancțiunile pentru aruncarea necontrolată a deșeurilor și alte măsuri de executare sunt practici comune la nivel mondial. Atât oamenii/ persoanele juridice și companiile private, cât și autoritățile publice, precum primăriile, pot fi amendate pentru încălcarea regulilor, când vine vorba de deșeuri.

Abandonarea deșeurilor este interzisă și pedepsită la nivel european. În România, prevederile specifice în acest sens se regăsesc în OUG 92/2021 privind regimul deșeurilor, aprobată prin Legea nr. 17/2023 (OUG 92/2021) și în Legea 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje. Astfel, potrivit OUG 92/2021:

- „Abandonarea, aruncarea, precum și ascunderea deșeurilor sunt **interzise**” - art. 20 alin. (3); și
- ”Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 1 la 5 ani sau cu amendă următoarele fapte atunci când cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată:

¹ Sursa: Reasons, Consequences and Possible Solutions of Littering, 2020 - <http://environment.cenn.org/waste-management/publications/reasons-consequences-possible-solutions-littering/>

² Sursa: The countries who have built a culture of cleanups, 2021 - <https://endplasticwaste.org/en/our-stories/the-countries-who-have-built-a-culture-of-cleanups>

[...]

g) eliminarea, deținerea, păstrarea deșeurilor în afara spațiilor autorizate;

h) abandonarea, aruncarea și/sau ascunderea deșeurilor.” – art. 66 alin. alin. (1).

Sancțiunile au un efect real asupra comportamentului de abandonare/aruncare a deșeurilor, dar educația și creșterea gradului de conștientizare sunt cruciale pentru garantarea rezultatelor pe termen lung.

2.1.3 Potențiale soluții pentru o mai bună gestionare a deșeurilor/ entități responsabile

A. Implicarea autorităților publice centrale și locale

În plus față de responsabilitățile și obligațiile generale ale persoanelor fizice și entităților private, orice formă de depozite de deșeurii trebuie supravegheate și gestionate de **instituțiile cu responsabilități în domeniu**: autorități publice centrale și locale (Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, primării etc.), instituții publice de protecția mediului, gospodărirea apei, protecția naturii, protecția solului, sănătatea publică, arii protejate, etc.

Potrivit legislației aplicabile în România, aceste autorități/instituții au obligația de a monitoriza activitățile legate de gestionarea deșeurilor **în mod regulat** – de preferință, în cadrul unui program de implementare concertat, multidisciplinar.

Exemple de mijloace de prevenire/ combatere a abandonării/ aruncării/ ascunderii/ incinerării ilegale de deșeurii:

- Igienizări periodice ale terenurilor, prin implicarea autorităților publice locale și a societății civile;
- Sisteme de gestionarea datelor pentru localizarea și maparea ”punctelor fierbinți”;
- Platforme online și telefoane gratuite pentru a se primi sesizări privind abandonarea/aruncarea/ ascunderea/ incinerarea ilegală de deșeurii;
- Montarea și utilizarea de camere de luat vederi pentru zonele considerate vulnerabile;
- Organizarea de campanii de conștientizare, prin utilizarea diverselor mijloace, canale de comunicare la nivel național și/sau local, ca:
 - o Programe audio-vizuale, platforme de social media, spoturi, buletine informative, ghiduri;
 - o Organizarea de întâlniri periodice între factorii de decizie cu responsabilități în domeniu;
 - o Organizarea periodică de dezbateri publice în comunități, cu participarea factorilor de decizie responsabili pentru prevenirea sau combaterea fenomenului;
 - o Acțiuni de advocacy pentru îmbunătățirea politicilor publice la nivel local și național;
 - o Amplasarea de panouri în zonele vulnerabile, indicatoare anti depozitare deșeurii amplasate în zone vulnerabile, etc.;
- Acțiuni administrative corelate de combatere și sancționare a cazurilor ilegale;
- Inițierea unor acțiuni în fața instanțelor judecătorești din România în vederea solicitării identificării persoanelor/ entităților responsabile și a sancționării celor vinovați (persoane fizice/juridice, după caz).

B. Implicarea societății civile

Implicarea societății civile în acțiuni de prevenire a fenomenului este esențială la toate nivelurile.

În Ghidul ”Cum reclamați deșeurii aruncate la întâmplare?”³ realizat și diseminat de Greenpeace România și și ZERO WASTE România, se menționează: ”*Vedeți maldăre cu deșeurii aruncate în spații*

³ Sursa: <https://www.greenpeace.org/romania/articol/5145/ghid-cum-reclamați-deseuri-aruncate-la-intamplare/#:~:text=Refuza%C8%9Bi%20produse%20de%20plastic%20de,care%20nu%20mai%20ave%C8%9Bi%20nevoie.>

neamenajate special - faceți câteva poze și scrieți o sesizare sub forma unui e-mail către Garda de Mediu”.

Se menționează că mai sunt și platforme și aplicații care facilitează reclamarea deșeurilor aruncate în spații neamenajate, cum ar fi <https://www.protectiamediului.org/> și **TrashOUT** - o aplicație care poate fi descărcată de pe internet și instalată pe telefon, un sistem informatic dezvoltat de mai multe ONG-uri în colaborare cu Garda de Mediu, prin care se urmărește ulterior fiecare pas de intervenție în cazul unei plângeri.

Nu există o soluție unică pentru a stopa fenomenul abandonării/ aruncării/ ascunderii/ incinerării ilegale de deșeuri. Este foarte importantă însă corelarea eforturilor guvernului, sistemului de educație, autorităților publice locale, mediului de afaceri, societății civile, comunităților.

Mobilizarea/ activarea comunităților în general și participarea la operațiuni periodice de salubritate a zonelor contaminate de deșeuri este esențială. Aceasta poate genera sentimentul de apartenență și mândrie civică ce poate încuraja respectul pentru mediu și implicit, creșterea calității vieții cetățenilor.

2.2. Recomandări privind managementul deșeurilor ”Ecoruta Dunăreană”

Recomandările privind managementul deșeurilor pe traseului Ecoruta Dunăreană (Insula Slobozia – Giurgiu - Gostinu – Insula Lungu aflat pe malul Dunării - Riviera Dunăreană) - traseu de dezvoltare a ecoturismului, vizează în principal patru etape complementare de intervenție:

1. Măsuri/demersuri pentru organizarea traseului;
2. Măsuri de asigurare a operaționalizării traseului – model de bune practici pentru dezvoltarea ecoturismului;
3. Măsuri de conștientizare;
4. Asigurarea sustenabilității proiectului.

Consiliul Județean Giurgiu, în calitate de beneficiar al proiectului "Sistem de management integrat al deșeurilor solide în județul Giurgiu" și/ sau **cele cinci UAT-uri** traversate de traseu, pot coordona/asigura baza logistică pentru gestionarea deșeurilor generate în timpul perioadei de amenajare, cât și în perioada de operaționalizare a Ecorutei Dunărene.

Ecoruta Dunăreană este inclusă în siturile **Natura 2000**: (i) ROSCI0088 Gura Vedei – Șaica – Slobozia și (ii) ROSPA0090 Ostrovul Lung – Gostinu, iar acestea acoperă toate cele 5 teritorii administrative ale rutei.

În *Planul de management al siturilor Natura 2000 ROSCI0088*⁴ sunt referințe concrete pentru reglementarea și stoparea depozitării deșeurilor; mai jos, câteva extrase:

- *Acest obicei trebuie stopat cu ajutorul autorităților, conform legilor în vigoare.*
- *Managementul deșeurilor este defectuos în apropierea localităților. Ținând cont de faptul că zona de studiu este străbătută de numeroase drumuri, depozitarea deșeurilor pe marginea acestora a fost des observată.*

⁴ Sursa: <https://www.bio-romania.org/wp-content/uploads/2019/10/Plan-de-Management-Gura-Vedei-Saica-Slobozia-si-Ostrovu-Lung-Gostinu.pdf>

- *Gunoaiete și deșeurile solide pot avea efecte multiple:*
 - 1) *pierdere directă de habitate;*
 - 2) *diminuare calitativă a habitatului (otrăvirea solului cu materiale provenite din deșeuri solide);*
 - 3) *vătămări corporale/deces (înghițirea bucăților mici de plastic de către păsări, rănirea în cioburi de sticlă, conserve etc.).*
- *Prezența deșeurilor poate fi întâlnită în numeroase zone de pe suprafața ROSCI0088 Gura Vedei - Șaica – Slobozia, cu o pondere mai mare în preajma localităților, fermelor și locurilor de pescuit, unde apar depozite de gunoi neconforme, ce au impact negativ atât asupra speciilor câtși asupra peisajului.*
- *Consiliile Județene din Călărași, Giurgiu, Teleorman:*
 - *Natura relației dintre părțile interesate și aria protejată – Realizează și implementează politici de dezvoltare economică și socială la nivelul județului, ce pot avea un impact asupra ariei protejate, emite certificate de urbanism pentru proiectele ce se doresc a fi realizate în aria protejată și în vecinătatea acesteia;*
 - *Aspecte pozitive și oportunități de cooperare și colaborare – Politicile și investițiile planificate de Consiliile Județene pot asigura dezvoltarea valențelor turistice ale ariei protejate, reducerea impacturilor negative - de exemplu prin investiții în sisteme de gestionare a deșeurilor.*
- *Se va interzice abandonarea în arealul sitului a deșeurilor de orice natură.*

2.2.1. Măsuri/demersuri pentru organizarea traseului

Strategia de Dezvoltare a Județului Giurgiu pentru perioada 2021 – 20275 susține și recomandă forma de organizare și funcționare a Ecorutei Dunărene prin obiectivele strategice: (i) 3 - Creșterea gradului de conectivitate și mobilitate la nivelul județului și (ii) 4 - Îmbunătățirea semnificativă a calității vieții cetățenilor din județul Giurgiu prin ocupare de calitate într-un climat de incluziune socială.

2.2.1.1 Prevederi legale relevante

Conform prevederilor art. 90 din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului:

- *„**Autoritățile administrației publice locale** au următoarele atribuții și răspunderi:[...]*
 - e) ***promovează o atitudine corespunzătoare a comunităților locale în legătură cu importanța protecției mediului;***
 - f) ***asigură, prin serviciile publice și operatorii economici responsabili, luarea măsurilor de salubritate a localităților, de întreținere și gospodărire a spațiilor verzi, a piețelor și a parcurilor publice;***
 - g) ***conservă și protejează spațiile verzi urbane și/sau rurale, astfel încât să se asigure suprafața optimă stabilită de reglementările în vigoare, în localitățile în care nu există posibilitatea asigurării acesteia, conservarea spațiilor verzi existente este prioritară.**”*

Din analiza prevederilor legale aplicabile, autoritățile competente în gestionarea deșeurilor, amenajarea spațiilor verzi și refacerea mediului sunt **autoritățile administrației publice locale**, implicit **primăriile**. Astfel, gestionarea acestor aspecte revine autorităților locale, iar stoparea oricăror fenomene cu efecte

⁵ Sursa: <https://cigiurgiu.ro/wp-content/uploads/2020/11/Strategia-de-dezvoltare-a-Judetului-Giurgiu-2021-2027-bun.pdf>
Proiect derulat de Cu sprijinul

negative asupra mediului se poate realiza doar cu intervenția organelor locale abilitate să constate și să sancționeze faptele contravenționale.

În același timp, coordonarea, implementarea și controlul în acest domeniu revin și **Autorității Naționale „Apele Române”** și **ANPM/ agențiilor județene pentru protecția mediului**, acestea având competența de a constata contravențiile și a aplica sancțiuni autorităților administrației publice locale, prin inspectorii, comisarii sau alte persoane împuternicite.

Câteva dintre prevederile legale relevante în acest sens sunt:

- a) OUG 92/2021 privind regimul deșeurilor – prevede faptul că unitatea administrativ-teritorială este obligată să suporte cheltuielile legate de curățarea și refacerea mediului și eliminarea deșeurilor abandonate (în cazul în care producătorul deșeurilor este necunoscut);
- b) OG nr. 21/2002 privind gospodărirea localităților urbane și rurale – stabilește, la art. 8, în competența Consiliilor locale și a Primăriilor obligația să asigure, printre altele, măsuri corespunzătoare pentru (i) conservarea și protecția mediului, (ii) prevenirea poluării accidentale a mediului sau a surselor și cursurilor; de apă, prin depozitarea necontrolată a deșeurilor de către agenții economici sau de către cetățeni, (iii) curățenia străzilor, piețelor și a celorlalte locuri publice, (iv) organizarea de acțiuni pentru salubritatea și igienizarea localităților și (v) curățenia și salubritatea digurilor și a malurilor, a cursurilor de apă, asanarea terenurilor insalubre și prevenirea poluării apelor;
- c) Legea Apelor 107/1996 – enumeră o serie de contravenții, printre care și „neasigurarea de către autoritățile administrației publice locale a curățării cursurilor de apă, a bălților și a malurilor acestora de pe raza localităților, precum și neluarea măsurilor operative privind verificarea stării de salubritate a cursurilor de apă.”

Se constată, astfel, că Autoritatea Națională „Apele Române” are competența de a supraveghea activitatea unităților administrativ-teritoriale și de a le sancționa atunci când acestea nu asigură curățarea cursurilor de apă, a bălților și a malurilor acestora.

- OUG 195/2005 – prevede o obligație generală de protecție a mediului, aceasta fiind în responsabilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice și juridice. Pentru aspecte de coordonare, implementare și control în domeniul protecției mediului sunt responsabile autoritățile publice centrale pentru protecția mediului, ANPM, agențiile județene pentru protecția mediului, Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, după caz.

2.2.1.2 Intervenția societății civile/ recomandări/ sondaje publice

Totuși, de multe ori autoritatea primăriilor și resursele financiare de care dispun sunt limitate, astfel încât multe dintre acestea nu au capacitatea de a livra un sistem integrat, funcțional și sustenabil de management al deșeurilor.

În această etapă, **Asociația MaiMultVerde** și **Fundația TERRA Mileniul III** (parteneri în cadrul proiectului „Pentru o Dunăre cu malurile curate”) organizează întâlniri preliminare cu părțile interesate, cu accent pe obținerea sprijinului pentru organizarea și operaționalizarea traseului.

Recomandări:

- A. încheierea de parteneriate* între Asociația MaiMultVerde și părți interesate relevante ca: cele cinci UAT-uri traversate de traseu, Consiliul Județean Giurgiu, Poliția locală, Apele Române, Romsilva, etc., care să vizeze în principal:

Proiect derulat de

Cu sprijinul

- Agrearea unui sistem inter-instituțional corelat de cooperare pentru organizarea și operaționalizarea traseului;
- Organizarea propriu-zisă a traseului și igienizarea inițială a traseului cu sprijinul comunităților și a societății civile;
- Obținerea de avize necesare, conform legislației în vigoare, acolo unde este cazul;
- Inițierea unui Program de întreținere a traseului;
- Definitivarea și marcarea traseului, inclusiv amplasarea de panouri de conștientizare privind interdicția aruncării nelegale a deșeurilor și cu referiri la infrastructura de management a deșeurilor pusă la dispoziție pentru viitorii utilizatori ai traseului;
- Supravegherea video a traseului după operaționalizarea acestuia și asigurarea monitorizării zonei de către Poliția Locală;
- Asigurarea unor platforme online de alertă puse la dispoziția turiștilor și mediatizarea acestora;
- Asigurarea sistemului de management al deșeurilor după operaționalizarea traseului și asigurarea sustenabilității acestuia.

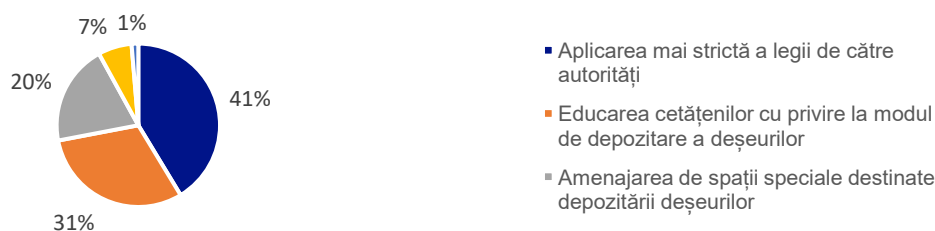
*parteneriatele inițiate de Asociația MaiMultVede se pot face cu fiecare UAT în parte sau un parteneriat cadru cu toate cele 5 UAT-uri străbătute de traseu.

Este de menționat că, în cadrul proiectului, Asociația MaiMultVerde inițiază o campanie de igienizare împreună cu comunitățile și o plantare în Pădurea Comunitară Cama, ca parte a Ecorutei Dunărene, inclusiv cu scopul de impulsinare a procesului de activare comunitară.

- B. de asemenea, pentru asigurarea sustenabilității proiectului, se recomandă inițierea de demersuri de colaborare cu - FLAG „Giurgiu – Tradiția Pescuitului Dunărean” în perioada de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a FLAG Giurgiu Tradiția Pescuitului Dunărean pentru perioada 2024 – 2029.

Sondaj – a fost realizat sondajul „Pentru o Dunăre cu malurile curate”⁶ derulat pe bază de chestionar adresat cetățenilor din zona traseului în perioada ianuarie-februarie 2023, la care au participat 75 de respondenți. Cele mai frecvente răspunsuri la întrebarea referitoare la cum s-ar putea soluționa problema deșeurilor sunt aplicarea mai strictă a legii de către autorități (N=31; 41%).

Cum crezi că s-ar putea rezolva situația? (75 răspunsuri)

O serie de alte întrebări/ răspunsuri au fost furnizate în cadrul sondajului, pe care le prezentăm în graficele de mai jos:

- A. Cei mai mulți respondenți cred că localnicii nu ar avea o problemă cu interzicerea accesului vehiculelor motorizate în zona de mal a Dunării dacă realizarea rutei ecoturistice ar necesita o asemenea măsură.

⁶ Sursa: RAPORT DE CERCETARE PRELIMINARĂ LA NIVEL LOCAL Managementul deșeurilor și dezvoltarea ecoturismului pe malul Dunării "ECORUTA DUNĂREANĂ – JUDEȚUL GIURGIU", 2023.

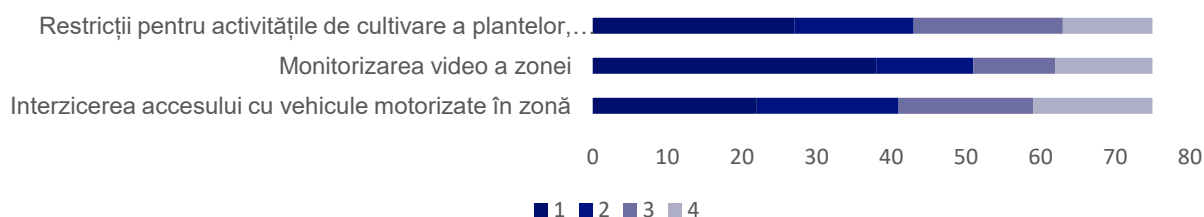
Proiect derulat de

Cu sprijinul

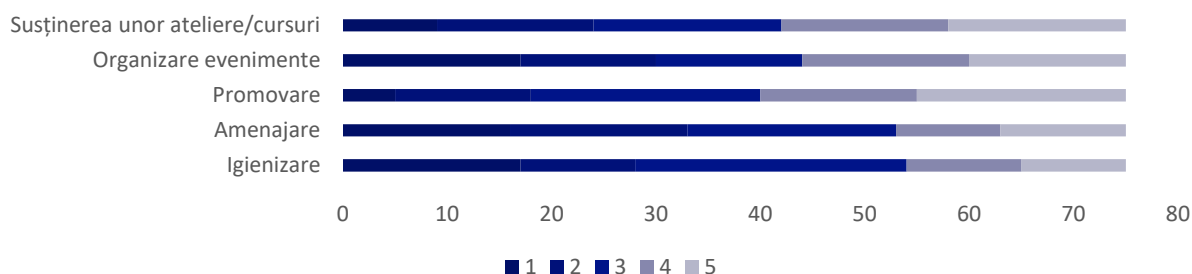

Crezi că localnicii ar fi împotriva următoarelor măsuri pentru realizarea unei rute ecoturistice?

B. Tendința printre respondenți este de a nu fi dispuși să se implice în activități de amenajare sau igienizare. Aceștia sunt mai degrabă dispuși să promoveze ruta și să susțină cursuri sau ateliere.

Cât de dispus ai fi să te implici în următoarele activități pentru realizarea unei rute ecoturistice în localitatea ta? (75 răspunsuri)

2.2.2. Măsuri de asigurare a operaționalizării traseului

2.2.2.1 Scenarii

În vederea asigurării operaționalizării traseului, se au în vedere trei scenarii, după cum urmează:

A. Scenariul 1

În perioada de operaționalizare a proiectului, sub coordonarea Consiliului Județean Giurgiu, cu respectarea prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare a serviciului public de salubritate din județul Giurgiu, aprobat prin H CJ nr. 30 din 25.02.2021⁷, se poate încheia un contract de prestări servicii de salubritate.

O oportunitate pentru acest scenariu îl reprezintă sistemul de management al deșeurilor ce urmează a fi implementat de Consiliul Județean Giurgiu pentru un traseu cicloturistic de 144 km în județul Giurgiu. **Proiectul "Cicloturism la Dunărea de Jos"**, finanțat în cadrul apelului de proiecte PNRR/C11/PI1 - Trasee mixte, a fost deja aprobat pentru județul Giurgiu, iar traseul cicloturistic se va întinde pe 693 de kilometri și va străbate județele Giurgiu, Ilfov, Călărași și Constanța. Proiectul, în valoare de peste 57 milioane de euro (fără TVA), se va derula în parteneriat cu Consiliul Județean Călărași (lider de asociere), Consiliul Județean Ilfov și Consiliul Județean Constanța și vizează dezvoltarea comunităților locale, a ecoturismului, mijlocul de deplasare fiind bicicleta.

⁷ Sursa: https://cjgiurgiu.ro/ova_sev/hotarari-2021/
Proiect derulat de

Cu sprijinul

Lungimea traseului din județul Giurgiu va fi de 144 de kilometri, fiind vizate în special peisajele din zona Dunării și din zona Comana.

B. Scenariul 2

Un alt scenariu are în vedere situația în care UAT Municipiul Galați și celelalte patru UAT-uri străbătute de traseu să asigure managementul deșeurilor din zonă, în etapele de pregătire și respectiv operaționalizare a traseului.

În acest scenariu, se poate lua în calcul ca exemplu modul de intervenție la nivelul UAT Comuna Slobozia – se asigură săptămânal salubritatea zonelor cu deșeuri depozitate ilegal, cu ajutorul beneficiarilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, iar lunar au loc campanii de igienizare a localității cu sprijinul comunității.

C. Scenariul 3

Un alt scenariu vizează un parteneriat mixt între UAT județul Galați și UAT-urile Giurgiu, Slobozia, Oinacu, Gostinu, Prundu pentru gestionarea deșeurilor pe traseul Ecoruta Dunăreană.

În perioada de operaționalizare a traseului pot rezulta deșeuri menajere și deșeuri de ambalaje; de asemenea, se pot genera deșeuri de la întreținerea stradală. Toate deșeurile se colectează separat, pe categorii și sunt valorificate/eliminate prin operatori autorizați.

Denumirea deșeurii	Cod deșeu	Cantități estimate [to/an]	Mod de gestionare
Ambalaje sticlă	15 01 07		Colectare separată Valorificare prin operatori autorizați
Ambalaje de hârtie/carton	15 01 01		
Ambalaje de materiale plastice	15 01 02		
Ambalaje metalice	15 01 04		
Deșeuri menajere	20 03 01		Eliminare prin operator autorizat
Reziduuri stradale	20 03 03		

O variantă este ca zona de stocare temporară a deșeurilor asimilabile menajere poate fi o suprafață betonată pe care sunt amplasate containere speciale. Deșeurile din aceste containere sunt preluate de operatorul de salubritate din zonă.

2.2.2.2 Legislație aplicabilă

Gestionarea tuturor categoriilor de deșeuri se va realiza cu respectarea strictă a prevederilor legale, în special ale **OUG 92/2021, OG 21/2002** privind gospodărirea localităților urbane și rurale, **Legii 249/2015** privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, **Legii 101/2006** a serviciului de salubritate a localităților și ale **Ordinului 82/2015** privind aprobarea **Regulamentului-cadru** al serviciului de salubritate a localităților.

Supravegherea îndeplinirii obligațiilor legale în domeniul gestionării deșeurilor se va realiza fie prin desemnarea unei **persoane din rândul angajaților proprii UAT-urilor**, fie prin delegarea acestei obligații unei **terțe persoane**.

Proiect derulat de

Cu sprijinul

Din perspectiva evidenței privind gestiunea deșeurilor din zona traseului, monitorizarea deșeurilor se va realiza lunar, pe tipuri de deșeuri generate în conformitate cu prevederile **HG nr. 856/2002** privind evidenta gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei ce cuprinde deșeuri, inclusiv deșeurile periculoase, iar transportul acestora se va realiza cu respectarea prevederilor **HG 1061/2008** privind transportul deșeurilor periculoase și nepericuloase pe teritoriul României.

Titularul are obligația întocmirii unui registru complet cu aspecte și probleme legate de operațiunile și practicile de management a deșeurilor de pe amplasament. Acest registru trebuie să conțină minimum de detalii cu privire la: cantitățile și codurile deșeurilor; numele transportatorului deșeurilor și detaliile de atestare și de autorizare ale acestuia; confirmarea scrisă privind acceptarea și eliminarea/recuperarea oricăror transporturi de deșeuri periculoase în afara amplasamentului; detalii privind expedițiile respinse; detalii privind orice amestecare a deșeurilor.

2.2.2.2 Colectarea/ transportul deșeurilor

Este important de amplasat coșuri de gunoi pe parcursul traseului și aplicat un sistem prietenos cu mediul de colectare și transport al deșeurilor. Se pot stabili amplasamente la intrarea și ieșirea din traseu și la bretelele de ieșire din fiecare localitate, pentru a se asigura accesul operatorilor de salubritate

O variantă ar putea fi implementarea unui sistem/activități de tip Recicleta⁸. Recicleta este un serviciu de colectare autorizată a materialelor reciclabile ușoare nepericuloase. Programul a fost lansat ca o inițiativă de economie socială și verde în 2009 de asociația Viitor Plus, ca o nevoie de asigura un serviciu de transport ecologic și transparent bucureștenilor – angajați, companii, proprietari, scări de bloc și elevi.

Recicleta este o întreprindere socială și oferă servicii de colectare hârtie, carton, doze plastic PET01 și HDPE02, folie LDPE04 și doze de aluminiu pentru reciclare.

Programul a fost creat în 2009 de către Viitor Plus – asociația pentru dezvoltare durabilă, care promovează atât grija pentru natură, cât și echitatea socială.

De aceea, transportul materialelor se face fără a polua aerul, cu cargo-triciclete și mașină electrică, oferind astfel locuri de muncă stabile și legale.

2.2.3. Măsuri de promovare/conștientizare/advocacy

Campanii de promovare/ conștientizare/ advocacy se vor derula pe tot parcursul proiectului și se vor prelunge pe termen mediu și lung. Consolidarea capacității părților interesate/factorilor cu responsabilități în domeniu este un element indispensabil al oricăror campanii de conștientizare de succes pentru prevenirea abandonării, aruncării și/sau ascunderii deșeurilor.

La inițiativa Asociația MaiMultVerde, promotorul proiectului "Pentru o Dunăre cu malurile curate", pot fi cooptate principalele părți interesate suport în derularea de acțiuni de promovare/conștientizare, din perspectiva managementului deșeurilor în zona Ecorutei Dunărene – ONG-uri, UAT-urile, școli/ licee, Romsilva, Instituția Prefectului – Județul Giurgiu, APM Giurgiu, Garda de Mediu Giurgiu, Polițiile locale, ADI Giurgiu, Agenția Națională pentru Aree Protejate Giurgiu, FLAG Giurgiu, GAL-uri, operatori economici - colectori autorizați, etc.

⁸ Sursa: www.recicleta.ro

Obiectivul general al măsurilor de promovare/conștientizare constă în creșterea gradului de conștientizare publicului/părților interesate a importanței managementului eficient deșeurilor în zona traseului Ecoruta Dunăreană.

Principalele condiții pentru asigurarea succesului unui plan eficient de comunicare sunt:	Elemente cheie ale unui plan de comunicare de succes sunt:
1. Implicarea factorilor de decizie în planificarea comunicării și a mesajelor-cheie;	1. Cunoașterea caracteristicilor fiecărui tip de public-țintă – asigurarea că există o bună înțelegere a opiniilor și atitudinilor fiecărui tip de public-țintă, ceea ce permite să elaboreze de mesaje potrivite și să utilizeze de canale de comunicare optime;
2. Necesitatea existenței unei echipe de comunicare care să administreze procesul de comunicare curentă, valorificând contribuțiile părților interesate și adaptându-le la un format accesibil și atractiv pentru public;	2. Construirea unor mesaje eficiente:
3. Monitorizarea și evaluarea finalității acțiunilor de comunicare;	3. Identificarea unor elemente de vizibilitate neutră sau pozitivă a rezultatelor managementului deșeurilor pe traseul Ecoruta Dunăreană;
4. Existența unui buget de comunicare pentru utilizarea canalelor și instrumentelor de comunicare și PR necesare,	4. Transparența - deschiderea către publicul intern și extern, respectarea dreptului la informare, disponibilitate pentru dialog;
	5. Continuitatea.

Din perspectiva tipurilor de **acțiuni de promovare/conștientizare** privind managementul deșeurilor în zona traseului, de exemplu, în etapa de pregătire a terenului în vederea implementării proiectului, fiecare UAT (în corelare cu ONG-uri) poate coordona activitatea de salubritate a localității (acțiune ce poate fi realizată prin contractate cu operatori economici autorizați, cu beneficiarii Legii nr. 416/2001, cu angajații Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență, cu ecovoluntari cooptați în acțiuni de salubritate specifice calendarului ECO).

Aceste acțiuni de conștientizare pot fi asociate cu datele relevante din cadrul calendarului evenimentelor ecologice de interes european și internațional:

DATA	EVENIMENT
2 Februarie	Ziua Mondială a Zonelor Umede, Convenția Ramsar;
15 Martie – 15 Aprilie	Luna Pădurii;
22 Martie	Ziua Mondială a Apei;
23 Martie	Ziua Mondială a Meteorologiei;
1 Aprilie	Ziua Păsărilor;
17 Aprilie	Ziua Mondială a Sănătății;
22 Aprilie	Ziua Pământului;
10 Mai	Ziua Păsărilor și Arborilor;
15 Mai	Ziua Internațională de Acțiune pentru Climă;
22 Mai	Ziua Internațională a Biodiversității;
24 Mai	Ziua Europeană a Parcurilor;
5 Iunie	Ziua Mondială a Mediului;
17 Iunie	Ziua Mondială pentru Combaterea Deșertificării;
21 Iunie	Ziua Soarelui;
29 Iunie	Ziua Dunării;
11 Iulie	Ziua Mondială a Populației;
9 August	Ziua Grădinilor Zoologice și Parcurilor;
16 Septembrie	Ziua Internațională a Stratului de Ozon;
16 – 22 septembrie	Săptămâna Mobilității Europene;

Proiect derulat de

Cu sprijinul

18 Septembrie	Ziua Mondială a Geologilor;
23 Septembrie	Ziua Mondială a Curățeniei;
1 Octombrie	Ziua Mondială a Habitatului;
4 Octombrie	Ziua Mondială a Animalelor;
8 Octombrie	Ziua Mondială pentru Reducerea Dezastrelor Naturale.

Ce presupune noțiunea de advocacy? Advocacy este procesul prin care cetățenii organizați îi influențează pe factorii de decizie în luarea unei decizii pe un subiect specific. La nivelul comunităților există probleme specifice, dar pot fi identificate și alte probleme care se regăsesc în mai multe comunități sau chiar în toate și care au fost provocate de o anumită decizie politică. Se dorește influențarea acelei decizii, dar mai întâi trebuie exprimată problema, identificat impactul rezolvării sau nerezolvării problemei, potențialii aliați, și apoi începe încercarea de influențare a deciziei politice.

Principalele **obiective** ale procesului de advocacy sunt: (i) influențarea politicilor publice, (ii) informarea politicianilor și (iii) stabilirea legăturilor cu alte organizații implicate în proces.

În cadrul **proiectului "Pentru o Dunăre cu malurile curate"** se organizează evenimente educative și acțiuni dedicate comunității locale și se formează o rețea de sprijin care să se mențină în viitor și în care se cooperează mai multe organizații non-profit, grupuri de inițiativă active în sfera protecției mediului, a educației și a recreerii sănatoase, mediul de afaceri, care să sustină, printr-o campanie de advocacy la nivel local și central, demersurile de responsabilizare a autorităților publice în direcția salubrității malurilor Dunării.

Scopul campaniei de advocacy la nivel central este de a promova modelul de bune practici de valorificare durabilă a zonei Ecoruta Dunăreană pe agenda autorităților centrale responsabile. La ea vor participa membrii Coaliției pentru Mediu, ai Coaliției Natura 2000, asociații și operatori de turism, organizații neguvernamentale de dezvoltare locală.

2.2.4. Măsuri de asigurare a sustenabilității proiectului

În urma asumării unor parteneriate și a unor obligații de către autoritățile locale, mai ales pe partea de gestionare a deșeurilor, cât și pe cea de supraveghere a turismului iresponsabil, Asociația MaiMultVerde se angajează să asigure, ca bune practici și puterea exemplului, **cel puțin 10 tabere anuale** pentru zona din proiect, inclusiv în parteneriat cu organizații din Bulgaria.

Pentru asigurarea sustenabilității și dezvoltării traseului Ecoruta Dunăreană, este nevoie de atragere de resurse prin asigurarea complementarității cu alte potențiale proiecte/cereri de finanțare.

Se prefigurează câteva oportunități pentru Asociația MaiMultVerde și alte ONG-uri locale eligibile ce ar putea fi valorificate:

- Implicare în procesul decizional participativ de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a FLAG Giurgiu Tradiția Pescuitului Dunărean pentru perioada 2024 – 2029;
- Aplicarea în parteneriat cu autoritățile publice locale de cereri de finanțare la FLAG „Giurgiu – Tradiția Pescuitului Dunărean”;
- Aplicarea de cereri de finanțare pe Asociația GAL Urban Giurgiu, Asociația GAL Prundu-Comana, Asociația pentru Dezvoltare Rurală Giurgiu;
- Aplicarea de cereri de finanțare la finanțatori naționali și internaționali, fonduri europene, etc.

2.2.5. Concluzii

Legislația managementului deșeurilor poate fi îmbunătățită, mai ales din perspectiva unei abordări integrate, coerente, clare, dar este important să se dezvolte **mecanisme suport coerente/ complementare**

Proiect derulat de Cu sprijinul

de aplicare a legislației la nivel național și local (hotărâri de consiliu local/județean) și să se preia bunele practici din domeniu.

Practicile de aruncare necontrolată a deșeurilor trebuie confruntate **cu metode solide de estimare a fluxului de deșuri necolectate** pentru a înțelege mai bine potențialele probleme de poluare din zonele vulnerabile, pentru identificarea de soluții integrate prin cooperarea dintre instituțiile publice și comunități/ societatea civilă.

Este nevoie de **rezolvarea cu celeritate a litigiilor și operaționalizarea întregului lanț de management** integrat al deșeurilor și **operaționalizarea ADI-ului** și punerea în aplicare a atribuțiilor ce îi revin pe partea de transparență și conștientizare.

Prevenirea, detectarea și sancționarea aruncării ilegale a deșeurilor necesită **alocarea de resurse** serioase și abordări creative, rezultate în urma colaborării între instituțiile publice/societate civilă/ mediul de afaceri, etc.

Managementul deșeurilor din zonă, în etapele de pregătire și respectiv de operaționalizare a traseului Ecoruta Dunăreană, poate fi asigurat prin responsabilizarea directă a:

1. Consiliului Județean Giurgiu (**scenariul 1**);
2. UAT Municipiul Giurgiu, UAT Comuna Slobozia, UAT Comuna Oinacu, UAT Comuna Gostinu și respectiv UAT Comuna Prundu (**scenariul 2**);
3. un parteneriat mixt între UAT județul Galați și UAT-urile Giurgiu, Slobozia, Oinacu, Gostinu, Prundu pentru gestionarea deșeurilor pe traseul Ecotura Dunăreană (**scenariul 3**).

3. Recomandări privind dezvoltarea ecoturismului Ecoruta Dunăreană

3.1. Tendințe globale pentru destinații ecoturistice

Ecoturismul capătă noi valențe la nivel mondial, devenind parte componentă în majoritatea planurilor de vacanță sau de petrecere a timpului liber. În acest sens, în acest capitol ne vom îndrepta atenția spre tendințe la nivel mondial din perspectiva ecoturismului.

Acest aspect este foarte important în setul de recomandări pentru că o destinație ecoturistică precum Ecoruta Dunăreană, are marele avantaj de a putea fi integrată într-un concept turistic regional și accesată de vizitatori din toate colțurile lumii, interesați de astfel de proiecte locale.

În studiul Organizației Mondiale a Turismului (OMT) / 2019⁹ referitor la noile preferințe ale consumatorilor de servicii turistice, destinațiile ecoturistice sau componentele de natură și biodiversitate sunt majoritar prezente și solicitate – de exemplu, (i) între 70 și 90% dintre turiștii din SUA, Australia și Marea Britanie consideră că protejarea mediului și aportul de beneficii spre comunitățile locale trebuie considerate direct din oferta turistică a destinației, (ii) creșterea continuă a numărului turiștilor interesați de problemele de mediu din destinația aleasă, (iii) peste 40% sunt dispuși să plătească în plus pentru o destinație în care mediul, natura și biodiversitatea sunt principalele repere.

Putem concluziona că destinațiile ecoturistice primesc un interes din ce în ce mai ridicat iar formele de turism de natură, agrement și relaxare sau cultural-educative în zone naturale devin părți obligatorii integrate în conceptul unei destinații ecoturistice.

⁹ Sursa: <https://www.unwto.org/publication/international-tourism-highlights-2019-edition>

Proiectul Ecoruta Dunăreană întrunește toate aceste aspecte / cerințe și forme de petrecere a timpului liber sau vacanțelor de scurtă durată și va putea impulsiona dezvoltarea comunităților locale pe principii durabile.

3.2. Argumente pentru Ecoruta Dunăreană

Recomandările pentru dezvoltarea, valorificarea și protejarea destinației turistice Ecoruta Dunăreană au scopul de a ghida procesul și procedurile de realizare și continuitate a proiectului pe principiile dezvoltării durabile enunțate mai sus.

Dinamica societății actuale și întreg contextul extern cresc nivelul de preocupare în rândul publicului pentru protejarea acestor zone naturale, a biodiversității, dar și pentru susținerea comunităților gazdă. Acestea sunt doar câteva dintre argumentele realizării, valorificării și protejării destinației Ecoruta Dunăreană:

1. patrimoniul natural devine valoros prin alte forme economice, nu doar prin exploatarea de resurse;
2. atragere de venituri pentru protecția și refacerea ecosistemelor, a biodiversității zonei;
3. dezvoltarea de rețele de servicii în comunitățile gazdă, creșterea calității vieții a membrilor acestora;
4. proiect replicabil și în alte zone ca model de bune practici.

3.3. Obiective, condiții de dezvoltare, parteneriat și resurse

3.3.1. Obiective pilot pentru realizarea Ecorutei Dunărene pe baza consultărilor publice

Dunărea și patrimoniul natural existent de-a lungul malurilor reprezintă cele mai importante resurse economice de turism pentru comunitățile locale, urbane și rurale deopotrivă, și va avea o contribuție deosebit de însemnată în creșterea calității vieții pentru aceste comunități.

Prin proiectul Ecoruta Dunăreană, organizația MaiMultVerde, împreună cu autoritățile și instituțiile locale precum și cu membrii comunităților, dorește să imprime o nouă viziune asupra patrimoniului natural din zona propusă, prin valorificarea acestuia pe principiile turismului durabil, ca o destinație ecoturistică de referință.

În urma consultărilor publice desfășurate cu actorii instituționali regionali și autoritățile locale, s-au conturat următoarele obiective pilot pentru realizarea Ecorutei Dunărene ca destinație ecoturistică:

1. colaborare interinstituțională și între autoritățile locale din unitățile administrative traversate de traseu;
2. elaborarea unor măsuri active pentru protejarea patrimoniului natural (deșeurile, principalul factor poluator);
3. susținerea proiectului Ecoruta Dunăreană cu implicare activă din partea autorităților pentru realizarea acestuia;
4. protejarea și supravegherea traseului ecoturistic realizat pentru a se păstra ca destinație ecoturistică de interes.

3.3.2. Condiții de dezvoltare a destinației ecoturistice

A. Factori

Dezvoltarea unei destinații ecoturistice este supusă, gradual, mai multor factori scalabili și interconectați datorită caracterului colaborativ atât comunitar, cât și instituțional:

Proiect derulat de

Cu sprijinul

- evaluarea resurselor de patrimoniu natural, cultural și realizarea unui plan integrat de valorificare;
- stabilirea activităților și serviciilor turistice ce pot fi desfășurate în respectiva destinație ecoturistică;
- colaborarea în cadrul unei structuri public-private cu toți actorii instituționali decidenți și interesați, precum și cu organizațiile civice și operatorii economici, pentru realizarea unui suport participativ, financiar și constant în realizarea, protejarea și valorificarea destinației ecoturistice;
- formare structuri locale de preluare servicii (rețele de gazde, rețele de puncte gastronomice, servicii de ghidaj);
- realizarea infrastructurii de vizitare (traseu verde, căi de acces dinspre localități, signalistică, spații de campare, puncte de belvedere, acces la resurse) precum și protejarea acesteia;
- elaborarea unei strategii de marketing și promovare a destinației ecoturistice, oferte integrate de produse turistice, parteneriate cu operatori de turism, organizații sau grupuri regionale interesate de destinații ecoturistice.

B. Atragerea comunităților locale în dezvoltarea unui proiect ecoturistic prin activități destinate acestora

<i>OBIECTIV</i>	<i>ACTIVITĂȚI</i>
<i>I. Informare despre beneficiile unei destinații ecoturistice</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dezvoltarea de servicii conexe deja enumerate, afaceri locale asociate turismului; ➤ atragerea vizitatorilor, susținerea micilor producători locali; ➤ menținerea unor standarde ale calității vieții în comunitățile locale; ➤ creșterea nivelului cultural-educativ al tinerelor generații; ➤ pregătire profesională pentru cei care doresc să devină ghizi, administratori de pensiuni, restaurante; ➤ atractivitatea și dezvoltarea zonei într-un context regional.
<i>II. Implicare în realizarea traseului ecoturistic</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ participare la activitățile echipei de teren și la acțiunile de igienizare; ➤ implicare în realizarea și amplasarea infrastructurii; ➤ participare cu propuneri, sugestii, informații despre posibilitățile de valorificare, resurse locale, patrimoniu imaterial (povești, legende) asociate destinației ecoturistice; ➤ metode de supraveghere și protejare a destinației ecoturistice, întreținerea infrastructurii de vizitare; ➤ puncte de informare locale incluse în rețeaua de gazde sau la localnici care doresc să devină ghizi.
<i>III. Includerea destinației ecoturistice în planurile de dezvoltare locale</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ecoturismul prezentat ca activitate economică ce aduce beneficii majore comunităților locale; ➤ obiectivele și resursele locale primesc un grad sporit de protecție, întreținere; ➤ infrastructura locală menținută și îmbunătățită; ➤ management al deșeurilor cu măsuri aplicate în teritoriu extins, nu doar rezidențial; ➤ supraveghere de către instituțiile responsabile (garda de mediu, poliția comunitară) ➤ dezvoltarea, în parteneriate public private, de proiecte cultural - educative în comunitățile locale
<i>IV. Marketingul destinației ecoturistice</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ implicarea comunităților în dezvoltarea de branduri locale; ➤ promovarea destinației ecoturistice prin prezentarea actorilor locali cu produse / servicii specifice; ➤ rețele locale de mici antreprenori care pot accesa diverse forme de finanțare în dezvoltarea afacerilor; ➤ hărți, ghiduri de vizitare locală în care membrii comunității care se asociază proiectului ecoturistic sunt prezentați ca oameni resursă și susținători ai destinației ecoturistice.

Împreună cu partenerii locali, instituții și autorități responsabile, dezvoltarea acestei destinații turistice, Ecoruta Dunăreană la sud de București, este asumată ca un proiect de interes major, se încadrează în

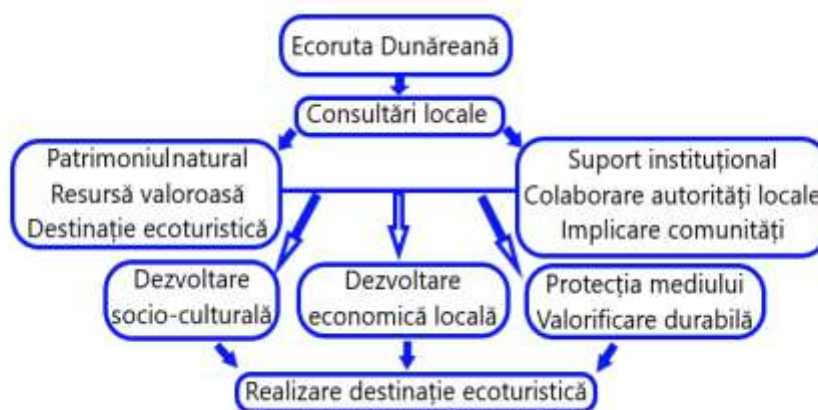
Proiect derulat de

Cu sprijinul

strategiile de dezvoltare locale și județeană (precum am prezentat în raportul de cercetare preliminară) și poate fi un **exemplu replicabil de bune practici** în concordanță cu principiile dezvoltării durabile, protecției mediului și valorificării patrimoniului natural.

Interdependența reprezintă factorul colaborativ pe care acest proiect se bazează pentru realizarea, protejarea și valorificarea pe termen lung în interesul comunităților locale și tuturor actorilor interesați, astfel cum se poate observa din Fig. 1 structură dezvoltare destinație ecoturistică:

3.3.3. Recomandare structură de coordonare

A. Cerințe

Din practicile adoptate și procedurile structurale general convenite, administrarea unei destinații ecoturistice se poate face atât din perspectiva exclusivă a instituțiilor / autorităților locale, cât și sub formă de parteneriate public – privat sau exclusiv privată.

Pentru oricare dintre opțiunile alese, funcționarea administrativ-executivă și valorificarea sustenabilă se coagulează pe aceeași structură de dezvoltare prin respectarea următoarelor **cerințe minime**:

- strategie coerentă** în protejarea permanentă a specificului ecoturistic al destinației (în întregul zonei);
- realizarea și întreținerea infrastructurii de vizitare / acces** cu respectarea criteriilor de ecoturism;

*cerințele a) și b) intră doar în funcțiile structurale administrativ-executive.

- promovare și valorificare sustenabilă** în beneficiul zonei, comunităților și menținerii destinației ecoturistice.

*funcția structurală c) se poate varia atât prin formule de atragere servicii / parteneri, operatori, organizații de profil, cât și prin dezvoltarea de servicii locale, private sau publice, neasimilate funcțiilor administrativ-executive, dar colaborative și consultative cu acestea.

Recomandare – pentru Ecoruta Dunăreană, fiind un proiect pilot orientat spre model de bune practici, replicabil și în alte comunități riverane Dunării, recomandarea este de a fi realizată o structură flexibilă și deschisă de parteneriat public – privat, cu valențe majore în teme precum protejarea mediului și a biodiversității, educative, recreative, de observare a naturii și opțiuni de agrement noninvaziv în specificul zonei (cicloturism, plimbări cu ambarcațiuni nemotorizate, echitație și drumeții de natură).

Proiect derulat de

Cu sprijinul

B. Parteneriatul coordonator, resurse umane

I. Adunarea generală (forul superior)

Structuri componente (parteneri prin delegare de reprezentanți)

- Administrațiile publice locale / județene;
- Instituțiile / direcțiile locale / județene responsabile administrativ pentru zona traseului ecoturistic;
- Reprezentanți membrii ai comunităților locale / regionale interesați de realizarea proiectului;
- Reprezentanți sectorul economic local / regional interesați de realizarea proiectului;
- ONG-uri / grupuri de inițiativă locale / regionale interesate în realizarea proiectului.

Recomandăm ponderi de reprezentare astfel: (i) 25% sector public, (ii) 25% membri comunități, (iii) 25% sector economic, (iv) 25% ONG / civic.

Membrii delegați vor forma astfel forul superior, adunarea generală, deliberativă și decizională prin vot stabilit, în funcție de cerințele ședințelor, cu majoritate simplă sau calificată.

II. Consiliul director

În forma de reprezentare, se va alege pe bază de vot calificat un consiliu director format din membri externi sau dintre parteneri (aceleași ponderi ca la parteneriat), votat anual și care va supraveghea îndeplinirea hotărârilor adunării generale.

Consiliul director raportează semestrial către adunării generale evoluția stadiului de îndeplinire a deciziilor adunării generale.

III. Sectorul executiv

Sectorul executiv este cel care va pune în aplicare hotărârile AG și va coordona întreaga activitate pentru realizarea, protejarea și valorificarea destinației ecoturistice (administrare, comunicare, secretariat, juridic, întreținere, promovare, atragere parteneri, dezvoltare proiecte, marketing, protejare patrimoniu, realizare și întreținere infrastructură, contracte specialiști sau prestatori în domenii de interes pentru proiect, concepte variate de valorificare, parteneriate evenimente și orice alte activități / cerințe specifice).

Sectorul executiv raportează consiliului director etapele de lucru și stadiul de realizare a acestora trimestrial sau ori de câte ori situația o impune.

Membrii sectorului executiv sunt propuși și aleși de către partenerii din AG prin vot calificat, au atribuții specifice (comunicare, dezvoltare proiecte, realizare parteneriate, contractări servicii necesare, elaborare măsuri de supraveghere, atragere finanțări, măsuri de protejare și creștere a patrimoniului natural și resurselor de biodiversitate și orice alte activități specifice necesare).

De asemenea este desemnat un coordonator al sectorului executiv, tot prin vot calificat. Persoana desemnată pentru această funcție va coordona întreaga activitate a echipei sectorului executiv, va întocmi rapoartele către consiliul director și va participa la ședințele AG pentru a prezenta cerințe, situații și contexte la care e nevoie de hotărâri ale AG.

Recomandare: membrii sectorului executiv să poată fi remunerați prin orice forme legale de contractare. Nivelul de venituri este stabilit de AG.

Proiect derulat de

Cu sprijinul

Regulile de organizare și funcționare, precum și organigrama parteneriatului se stabilesc în primul trimestru de la constituirea parteneriatului, pe baza propunerilor membrilor și concretizate într-un acord scris și asumat prin adunarea generală.

Pentru realizarea acestora și a tuturor procedurilor de lucru până la formarea consiliului director și a sectorului executiv, se va alege dintre membrii AG un grup temporar de lucru pentru parcurgerea etapelor de constituire.

C. Resurse financiare

Structura de parteneriat propusă este un model colaborativ, așadar și suportul financiar și de resurse materiale va putea fi susținut colaborativ, după cum este prezentat în cele ce urmează:

Partenerii publici (autorități / instituții / agenții județene)	Partenerii economici (agenți economici locali sau regionali)	Partenerii din mediul ONG / grupuri de inițiative civice	Partenerii persoane fizice, lideri locali, membri ai comunităților
➤ includerea în bugetele anuale a unei linii financiare destinate nevoilor de administrare ale ecorutei;	➤ donații financiare conform legislației;	➤ atragerea de fonduri prin proiecte depuse la diverse programe de finanțare specifice;	➤ implicare activă în activitățile care necesită resurse umane de teren;
➤ supravegherea și protejarea prin departamentele instituționale responsabile;	➤ donații de produse sau bunuri și servicii necesare;	➤ experiență și competențe în domeniile de protejare a naturii, reconstrucție ecologică, educative;	➤ mobilizare comunitară pentru supraveghere, întreținere, igienizare, realizare infrastructură;
➤ suport în furnizarea de materiale, echipamente și utilaje necesare realizării și întreținerii;	➤ suport tehnic pentru activități necesare realizării, întreținerii și valorificării traseului ecoturistic.	➤ elaborare strategii de dezvoltare, financiare și management organizațional;	➤ donații în bani sau resurse necesare funcționării administrative;
➤ oferirea unui spațiu de lucru pentru echipa executivă.		➤ dezvoltare de programe culturale educative, evenimente destinate promovării și valorificării;	➤ participarea la organizarea diverselor evenimente turistice sau culturale-educative.
-	-	➤ comunicare și advocacy între parteneri, dar și către alte entități neincluse în parteneriat;	-
-	-	➤ strângere de fonduri prin mijloace specifice mediului civic.	-

3.4. Etape de realizare și certificare traseu Ecoruta Dunăreană

Putem considera, principale și esențiale, următoarele condiții preexistente la care să ne raportăm în etapele de realizare a Ecorutei Dunărene:

- traseul de mal este în proporție de 75% realizat și funcțional (fiind un drum silvic de intervenție);
- patrimoniul natural este deja un reper de interes, prezent constant și abundent de-a lungul traseului;
- disponibilitatea factorilor responsabili pentru realizarea și dezvoltarea Ecorutei Dunărene.

3.4.1. Acțiuni în teren premergătoare valorificării

A. *Igienizare pe toată zona traseului, inclusiv pe zonele de acces dinspre localități:*

- identificarea tuturor zonelor de deșeuri depozitate sau aruncate;

Proiect derulat de

Cu sprijinul

- mobilizarea autorităților, instituțiilor responsabile și comunităților pentru acțiuni susținute și masive de igienizare pe toate zonele conectate traseului (pe traseele de legătură dinspre localități, pe malul Dunării, în zonele de pădure, în spațiile cunoscute ca depozite ilegale de deșeuri, pe plaje și în toate locurile deja accesate);
- program comun de măsuri de supraveghere, prevenire și menținere / protejare împotriva depozitării deșeurilor.

B. Realizare continuitate traseu:

- identificarea tuturor punctelor / segmentelor de întrerupere a traseului existent;
- mobilizare autorități, instituții, comunități pentru realizarea legăturilor de traseu acolo unde este întrerupt;
- eliberarea de avize / acorduri pentru realizarea segmentelor de traseu pe zona urbană publică Giurgiu;
- asigurare acces la resurse și utilaje pentru realizarea continuității ecorutei.

C. Realizare infrastructură de vizitare:

- identificarea zonelor / locurilor unde sunt necesare elemente de signalistică și informare turistică, atât în orașul Giurgiu, cât și în localitățile traversate de Ecoruta Dunăreană;
- recondiționarea / punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu cultural din orașul Giurgiu;
- identificarea zonelor / locurilor unde se pot realiza punctele de belvedere, spațiile de campare și evenimente;
- realizarea și amplasarea primelor elemente necesare infrastructurii de vizitare (cu implicarea și suportul logistic, resurse, materiale și echipamente din partea autorităților, instituțiilor și comunităților locale).

3.4.2. Recomandări pentru patrimoniul natural / extrase din plan management situri natura 2000 / arii naturale

3.4.2.1 Istoric

Ecoruta Dunăreană este inclusă în siturile Natura 2000 Gura Vedei – Șaica – Slobozia ROSCI0088 și ROSPA0090 Ostrovul Lung – Gostinu, iar acestea acoperă toate cele 5 teritorii administrative ale rutei.

Zona se prezintă ca o succesiune de dune de nisip (fixate în cea mai mare parte prin plantații) și văi, în unele dintre acestea instalându-se bălți de diferite dimensiuni. Acest sit reprezintă una dintre întinsele zone umede care se succedau în Lunca Dunării Inferioare. Cea mai mare parte a acestei zone era acoperită de fosta Balta Greaca care a fost desecată în anul 1965. În prezent terenurile sunt folosite ca terenuri agricole. Zona cuprinde habitate de pădure, pajiști, zăvoaie și bălți. Toate acestea reprezintă adevărate areale pentru cuibăritul și hrana multor specii de păsări, inclusiv pentru speciile rare și vulnerabile de interes național și european.

Aria vizată este caracterizată de un regim de proprietate publică a statului, 100% din teritoriul sitului aparținând Consiliilor Locale Comunale și Administrației Naționale Apele Române, iar suprafețele forestiere sunt în administrația Ocoalelor silvice arondate.

3.4.2.2 Descrierea sintetică a Planului de management

Planul de management reprezintă un document strategic pe termen lung, document oficial de planificare, reglementare și prezentare a unei arii naturale protejate prin care se stabilesc obiectivele, măsurile și resursele umane și materiale necesare pentru conservarea biodiversității ariei respective.

Proiect derulat de

Cu sprijinul

În procesul de planificare a managementului pentru ariile naturale protejate vor fi avute în vedere următoarele atribuții ale planului de management:

- furnizează informațiile de bază și descrierea sitului;
- identifică politica de management ce trebuie urmată, obiectivele ce trebuie atinse și managementul necesar pentru atingerea obiectivelor;
- anticipează orice conflict și sugerează cele mai bune căi de rezolvare ale acestora;
- identifică mijloacele de monitorizare și evaluare necesare, prin care se măsoară eficacitatea activităților întreprinse;
- oferă un compendiu privind sursele de finanțare și a resurselor necesare pentru implementarea activităților de conservare;
- este un instrument de comunicare și educație.

Planul de management trebuie să fie un instrument des folosit, care să joace rolul unui ghid și al unui stimulent pentru ca factorii implicați să lucreze împreună pentru menținerea stării de conservare favorabilă a ariei naturale protejate.

Conform *Planului de management*, în sit sunt permise activități de turism și de educație, cu respectarea regulilor prevăzute de legislația în vigoare: accesul turiștilor este permis numai pe traseele marcate, solitar sau în grupuri organizate; este interzisă abandonarea de deșeuri de orice fel pe teritoriul sitului.

Pentru siturile Natura 2000 ROSCI0088 Gura Vedei-Șaica-Slobozia și ROSPA0090 Ostrovu Lung-Gostinu, au fost identificate și stabilite o serie de obiective, precum:

1. O.G.1 Asigurarea conservării speciilor și habitatelor de interes conservativ pentru care siturile Natura 2000 au fost desemnate, în sensul menținerii/atingerii stării de conservare favorabile ;
2. O.G.2 Inventarierea/evaluarea detaliată a biodiversității;
3. O.G.3 Monitorizarea biodiversității;
4. O.G.4 Asigurarea managementului efectiv al ariei naturale protejate;
5. O.G.5 Realizarea managementului ariilor naturale protejate prin acțiuni de comunicare, educație ecologică, conștientizare;
6. O.G.6 Realizarea unui management eficient al ariilor naturale protejate, prin utilizarea durabilă a resurselor naturale;
7. O.G.7 Realizarea unui management eficient al ariilor naturale protejate prin promovarea unui turism durabil;

Extrase din Planul de Management ce poate fi consultat în integralitate la următoarea adresă:

- <https://www.bio-romania.org/wp-content/uploads/2019/10/Plan-de-Management-Gura-Vedei-Saica-Slobozia-si-Ostrovu-Lung-Gostinu.pdf>

3.4.3. Certificarea destinației prin Autoritatea Națională pentru Turism¹⁰

Criteriile pentru desemnarea Destinațiilor Ecoturistice în România au fost elaborate pe baza Standardului European de Certificare în Ecoturism (EETLS) și a Criteriilor Globale de Turism Durabil (GSTC) Anexa nr. 11 la Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului Context, viziune și obiective 2019 – 2029, aprobată prin H.G. 358/2020

¹⁰ Sursa: <https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/02/Criterii-pentru-desemnarea-Destina%C8%9Biilor-Ecoturistice.pdf>

A. Definiții:

Ecoturismul este o formă de turism în care principalul obiectiv este observarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească o serie de condiții: (a) să contribuie la conservarea și protecția naturii; (b) să utilizeze resursele umane locale etc. Destinația turistică este definită ca arealul cu o varietate de produse turistice având o imagine de marketing unitară și coerentă, ce dispune de o rețea de servicii generale și specifice, care contribuie la realizarea produselor turistice.

Destinația ecoturistică este destinația turistică care întrunește, în plus și o serie de principii, precum:

- proiectează o imagine de marketing responsabilă;
- la nivelul destinației există o susținere reală pentru comunitățile locale și se face conștientizarea și informarea turiștilor și a localnicilor cu privire la caracterul natural al acesteia, precum și al valorilor culturale, arhitecturale și de peisaj;
- la nivelul destinației se implementează măsuri concrete de conservare a naturii.

B. Îndeplinirea unui set de criterii

Precondiții pentru o destinație ecoturistică:

1. *Atractivitate*

Destinația trebuie să cuprindă resurse naturale aflate sub un regim de protecție (rezervație a biosferei, parc național sau natural, sit Natura 2000, rezervații naturale sau orice altă categorie de arie protejată), alături de care pot fi incluse și resurse turistice antropice.

Sub-criterii: (i) existența unei arii naturale protejate în interiorul destinației; și (ii) existența unor resurse turistice antropice, care să crească atractivitatea destinației.

2. *Accesibilitate*

Destinația trebuie să fie accesibilă prin mijloace de transport public și privat.

Sub-criterii: (i) existența unui drum rutier cu indicatoare specifice destinației cel puțin până la unul din punctele de acces în destinație; (ii) existența unor mijloace de transport în comun spre destinație și, dacă este cazul, în interiorul destinației; (iii) existența informației în legătură cu modalitățile de acces în zonă.

3. *Nivel minim de servicii turistice*

O zonă geografică se poate califica drept destinație ecoturistică dacă are un nivel minim de oferte de servicii turistice.

Sub-criterii:

- Existența unor structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, a căror capacitate totală să fie de minimum 50 de locuri și să fie de mici dimensiuni (maximum 15 camere/spațiu de cazare);
 - Existența unui plan care va determina realizarea unei rețele de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare care să implementeze un sistem de bune practici în ecoturism (de exemplu Eticheta ecologică europeană, sistemul Eco-Romania etc.);
 - Existența unor programe turistice majoritar bazate pe natură;
 - Existența unor structuri de primire turistică cu funcțiuni de alimentație, de preferință cu meniuri bazate pe produse locale și în măsura posibilităților produsele pot fi obținute în sistemul agriculturii ecologice;
- Existența unei rețele de trasee turistice pentru diverse categorii de vizitatori și a unor servicii de salvare pentru turiști specifice destinației, organizate conform legislației în vigoare.

Proiect derulat de

Cu sprijinul

4. Nivel minim de servicii publice

Destinația ecoturistică trebuie să asigure un minim de servicii publice.

Sub-criterii: (i) existența unor servicii medicale la nivel de destinație; (ii) existența unei unități de învățământ la nivel de destinație; (iii) existența unui sistem de colectare a deșeurilor la nivel de destinație; (iv) existența unei bănci sau a unui bancomat (ATM) la nivel de destinație.

Acestea sunt criteriile de bază, condițiile pe care destinația ecoturistică va trebui să le îndeplinească înainte de a parcurge întreaga procedură de evaluare a indicatorilor pentru a putea fi certificată prin ANT ca destinație ecoturistică, conform Anexei 11 și 12 la Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului 2019 – 2029¹¹, aprobată prin H.G. 358/2020

3.5. Activități de promovare și valorificare a Ecorutei Dunărene

Pe perioada acțiunilor din teren, vor fi dezvoltate și primele **strategii de promovare și valorificare**:

1. elaborare strategie de marketing și promovare (ghiduri de vizitare, hărți ale traseului, identificare și promovare obiective de interes, elaborare conținut descriptiv, realizare site și concretizare prezență în social-media);
2. constituire de parteneriate cu organizații / operatori care oferă servicii ecoturistice;
3. realizare plan de evenimente specifice dedicate Ecorutei Dunărene (tabere tematice, educative, sesiuni de observare a naturii, evenimente culturale sau sportive).

Pentru primul an de valorificare va fi realizat un program de evenimente, tabere și activități care să includă o paletă cât mai largă de posibilități de agrement, relaxare, petrecere a timpului liber sau sejururi.

3.5.1. Programe de marketing și ofertare variate*

I. Ecoruta Dunăreană ca destinație integrată de vizitare poate fi promovată atât prin **programe sezoniere**, cât și **anuale**, astfel:

1. evenimente culturale, tabere educative, activități sportive și de agrement în funcție de sezon sau anuale (de exemplu tabere de bird watching în funcție de migrația sezonieră a păsărilor, evenimente culturale în funcție de tradiții, perioade calendaristice libere, evenimente sportive în funcție de anotimpuri);
2. promovarea constantă a patrimoniului natural ca important obiectiv de vizitare, particularități, peisaj cultural, integrare în reperi accesibile de vizitare (proximitatea de București, dinamica regională);
3. programe de vizitare pe perioade mai lungi cu parcurgerea cât mai multor obiective din zonă.

II. Promovarea **evenimentelor / activităților** organizate de-a lungul și în zona Ecorutei Dunărene, atât cele constante sau sezoniere, cât și cele ocazionale:

1. evenimente / activități care să devină microbranduri culturale sau sportive identitare Ecorutei Dunărene;
2. evenimente ocazionale, variabile ca tematică și perioade, dar care susțin o dinamică a ofertei;
3. activități, tabere, evenimente organizate de către entități partenere, invitate sau neafiliate.

¹¹ Sursa: <https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/02/Criterii-pentru-desemnarea-Destina%C8%9Biilor-Ecoturistice.pdf>

III. Promovarea **serviciilor locale** sub formă de elemente identitare asociate comunităților traversate sau învecinate Ecorutei Dunărene:

1. cazare în satele dunărene + asocierea cu gazdele primitoare, promovarea lor la nivel de persoană + asocierea cu un anumit eveniment sau o anumită activitate de agrement;
2. evenimente de gastronomie locală + promovarea bucătăriei locale și a bucătarilor + asocierea cu anumite evenimente în desfășurare;
3. excursii de natură prin pădure sau pe apă sau trasee culturale + promovarea persoanelor care au devenit ghizi locali + asocierea cu evenimente tematice specifice

**Notă:* Variantele de modele / programe de marketing prezentate sunt la nivel de recomandări, sugestii de abordare, fără a avea un caracter limitativ sau obligatoriu. Exemplificarea unor variații de promovare și marketing este utilă pentru a înțelege dinamica și multitudinea posibilităților oferite de o destinație ecoturistică valoroasă.

3.5.2. Dezvoltarea de servicii locale conexe

Precum am prezentat și la capitole anterioare, dar și în raportul preliminar, dezvoltarea, protejarea și valorificarea unei destinații ecoturistice nu se poate realiza fără implicarea participativă a comunităților locale și fără asigurarea beneficiilor către acestea prin servicii conexe, programe de pregătire și formare.

Din cercetarea preliminară și din rezultatele chestionarelor, am extras recomandări specifice Ecorutei Dunărene.

A. *Rețea de cazare la gazde*

Industria ospitalității pentru zona aleasă este concentrată în orașul Giurgiu, dar nivelul de atractivitate ca destinație turistică este foarte scăzut spre inexistent.

Ecoruta Dunăreană acoperă zona mai multor localități, iar deschiderea comunităților locale spre oferirea de servicii de găzduire este esențială.

Unul dintre obiectivele urmărite este ca **în primii 3 ani** de la funcționare să existe o rețea de cel puțin **20 de gazde locale în toate comunitățile traversate** de ecorută sau învecinate traseului.

Rezultatele chestionarelor au indicat o anumită reticență la oferirea de servicii de găzduire. Pentru ameliorarea acestui aspect recomandăm **măsuri de sprijin și consiliere** pentru a prezenta posibilitățile și cerințele uzuale pe care le presupune un astfel de serviciu, dar și beneficiile pe care le aduce gazdelor:

- turiștii / participanții la evenimente, tabere sau activități într-o destinație ecoturistică știu ce înseamnă acest concept și nu au, în general, pretenții deosebite de găzduire pe care să nu le poată satisface spațiul rural;
- elaborarea unor mici ghiduri de bune practici referitoare la amenajarea, funcționarea și întreținerea spațiilor de cazare pentru cei care doresc să ofere găzduire;
- dezvoltarea unor programe de training pentru relaționare în sectorul ospitalității, inclusiv de învățare limbă de circulație, comunicare și autopromovare;
- suport informațional în procesul administrativ-fiscal (de exemplu prin contractarea de servicii contabile locale);
- venituri posibile, constante și promovare pe baza programelor de activități și evenimente ale Ecorutei Dunărene.

Proiect derulat de

Cu sprijinul

B. Rețea de puncte de gastronomie locale

Punctul Gastronomic Local este unitate de alimentație publică, de tip gospodărie, care oferă produse și preparate alimentare specifice, cu respectarea normelor și condițiilor de igienă. În anexa 1, cap. II, litera m) din Ordinul Președintelui ANSVA nr. 111/ 2008, cu modificările și completările ulterioare, se menționează: “m) Puncte gastronomice locale - unități reprezentate de bucătăriile particulare din incinta locuințelor din mediul rural, unde se prepară și se servesc produse culinare, după rețete specifice zonei, direct către consumatorul final, pentru un număr maxim de 12 persoane; produsele culinare trebuie preparate din materii prime provenite cu preponderență din producția primară de la nivelul exploatației proprii, precum și de la producătorii locali sau din unități autorizate/înregistrate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor”.

Zona rurală din vecinătatea Ecorutei Dunărene nu oferă aproape deloc servicii de alimentație publică, dar rezultatele chestionarelor au arătat totuși un interes ridicat al zonei în dezvoltarea de servicii de preparare alimente și gătit pentru turiști sau la diverse evenimente.

Formele de alimentație publică tip Puncte Gastronomice Locale (în descrierea de mai sus) sunt recomandate în configurația unei destinații ecoturistice precum Ecoruta Dunăreană, iar dezvoltarea lor într-o rețea locală în comunitățile străbătute sau învecinate ecorutei este, alături de rețeaua de gazde locale, un deziderat foarte important ce trebuie susținut prin câteva măsuri:

- înscrierea celor dornici să deschidă astfel de unități alimentare în programe de consiliere și formare;
- suport și consiliere / ghid de bune practici pentru amenajarea PGL;
- promovarea și includerea acestora în programele turistice și evenimentele Ecoruta Dunăreană

Recomandare: formarea în primii 3 ani a unei rețele de cel puțin 6 puncte gastronomice locale în zona destinației

C. Magazine locale cu produse specifice

Spațiul rural din zona Ecorutei Dunărene este foarte bogat în produse agricole de la producători locali iar susținerea magazinelor cu desfacere publică a acestor produse și promovarea lor este foarte utilă în dinamica socio-economică a unei destinații ecoturistice.

Am identificat astfel producători locali de legume, fructe, produse lactate, produse animale (ouă, carne), băuturi, conserve, miere.

Prezența și susținerea acestor modele de afaceri locale este deosebit de importantă pentru o destinație ecoturistică precum Ecoruta Dunăreană.

În programele turistice sau evenimentele concepute se recomandă întotdeauna promovarea micilor producători și încurajarea vizitatorilor să cumpere / consume produse de la micii antreprenori locali.

D. Servicii de ghidaj local, cultural sau de natură

Interesul crescut pentru astfel de servicii ne arată dorința de implicare / participare activă a comunității la dezvoltarea, promovarea și funcționarea proiectului Ecoruta Dunăreană.

Serviciile conexe de ghidaj local, cultural-educative, de observare a naturii sau de prezentare a zonei, sunt esențiale pentru relația de conectare dintre vizitatori și comunitate / spațiu.

Proiect derulat de

Cu sprijinul

Pentru dezvoltarea acestor modele de servicii se recomandă **identificarea acelor persoane resursă** din comunități, localnici care pot oferi informații variate despre locuri, întâmplări, istorii, povești locale, obiective ale zonei, patrimoniu cultural, patrimoniu natural, alte servicii precum cazare, alimentație, magazine, resurse de agrement.

Totodată, promovarea lor în cadrul programelor turistice conturează o relație de încredere, o preocupare atât pentru buna primire a turiștilor, cât și pentru ghizii locali, amfitrioni din partea comunităților destinației ecoturistice. Aceste persoane – ghizi locali vor trebui să se regăsească și în materialele de promovare sau în mediul online cu date de contact și specificul serviciului lor.

Pentru formarea lor recomandăm: (i) sesiuni de pregătire în comunicare destinată ghidajului turistic, cultural-educativ și de observare a naturii; (ii) încurajarea și susținerea învățării unei limbi de circulație (preferabil engleza); (iii) ateliere de dezvoltare programe turistice independente, pentru grupuri mici, modelare spontană a unor activități

E. Servicii de agrement și relaxare dinamică

Gama de servicii din spectrul agrementului sau relaxării dinamice poate include scenarii și posibilități variate:

- drumeții cicloturistice pe traseele de natură incluse în Ecoruta Dunăreană, dar și în împrejurimi;
- plimbări cu ambarcațiuni nemotorizate pe cursul Dunării, vizitarea canalelor, insulelor și ostroavelor;
- excursii ecvestre pe traseele de natură ale zonei, plimbări cu trăsurile de-a lungul malurilor Dunării și drumeții de picior, organizarea de tabere și camping în funcție de program și evenimente;
- servicii organizare evenimente de pescuit sportiv în perioadele legale, servicii organizare evenimente, tabere de wild watching în funcție de sezoane, etc.

Anumite servicii, precum se observă, vor necesita investiții (achiziții de echipamente, mijloace și bunuri) care pot fi făcute atât la nivel asociativ, cât și individual sau intermediat cu entități terțe care doresc să contribuie la dezvoltarea proiectului Ecoruta Dunăreană.

Va conta pe termen lung disponibilitatea constantă în a oferi aceste servicii în zona destinației ecoturistice pentru că mare parte din promovarea Ecorutei Dunărene va gravita și în jurul acestor activități de agrement.

Indiferent de modul în care aceste servicii se vor dezvolta, entitățile care întreprind sau oferă aceste servicii vor fi promovate ca antreprenori locali / zonali care contribuie la funcționarea și atractivitatea Ecorutei Dunărene.

3.5.3. Propuneri de programe turistice pentru primul an de valorificare

Modelele de programe turistice se dezvoltă și se adaptează, pe parcursul perioadei de creștere și formare a destinației ecoturistice, independent de promovarea în ansamblu a destinației ca referință în campaniile sau mediile de specialitate.

În general, pentru perioada de debut a unei destinații ecoturistice, ofertele de programe turistice sunt orientate către evenimente, activități de grup, mici festivități, concursuri.

Este foarte important ca, perioada de debut, să prezinte variante multiple de petrecere a timpului liber în destinația ecoturistică pentru a atrage public divers cu interese și cerințe diverse și, prin urmare, și un

Proiect derulat de

Cu sprijinul

număr rezonabil de vizitatori și participanți. Pentru Ecoruta Dunăreană recomandăm, în perioada de debut, programe cu următoarele scenarii:

1. evenimente de agrement de grup (plimbări cu bicicletele pe mal și / sau cu caiacele pe Dunăre);
2. evenimente cultural-educative (atelier de cunoaștere a naturii, proiecții de filme, seri de muzică în natură);
3. programe de interacțiune cu comunitățile gazdă (atelier gastronomic, tururi ghidate, cunoașterea locurilor);
4. evenimente de pescuit sportiv, preparare diverse rețete de mâncăruri specifice pe bază de pește.

Ofertele de programe să conțină cel puțin două activități de agrement, un atelier educativ, un eveniment cultural și două evenimente cu membri din comunitate.

Pe parcursul unui an se poate păstra același format de program, dar cu tematici diferite și în funcție de sezon.

3.6. Analiza post-debut

După primele evenimente cu care Ecoruta Dunăreană debutează pe piața destinațiilor ecoturistice, sezonier sau la finalul primului an de funcționare, sunt recomandate o serie de analize:

1. monitorizări ale numărului de vizitatori, chestionare despre interes și revenire, sugestii de îmbunătățire;
2. evaluări de impact / beneficii / resurse pentru etapele următoarelor planuri sau strategii de valorificare;
3. studiu de afectare din perspectiva deșeurilor și a protejării patrimoniului natural, măsuri necesare;
4. nivelul de participare și satisfacție al comunităților gazdă, veniturile atrase, propuneri de îmbunătățire;
5. gradul de implicare și suport din partea autorităților și instituțiilor responsabile;
6. evenimentele cu cea mai mare tracțiune pentru vizibilitate, interes și participare, modele de diversificare.

3.7. Câteva exemple de programe dedicate Dunării și zonelor riverane:

Valorificarea și protejarea patrimoniului natural și moștenirii culturale de pe cursul Dunării, în toate țările riverane (Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, România, Bulgaria, Republica Moldova și Ucraina), sunt susținute printr-o varietate de programe europene care au generat dezvoltarea de proiecte ecoturistice, turism de natură sau cultural-educative, atât la nivel local cât și interregional prin rețele de colaborare între țările riverane Dunării.

A. Interreg Danube Transnational Programme¹²

Program dedicat cooperării între statele riverane Dunării.

Una dintre priorități este protejarea și conservarea patrimoniului natural pe rute ecologice.

B. Amazing AOE – Responsible Green Destination (Serbia, Croația, Ungaria, Slovenia, Austria)

Valorificarea durabilă a patrimoniului și resurselor naturale și culturale:

¹² Sursa: www.interreg-danube.eu/about-dtp/programme-area

- modele de activități turistice verzi care îmbină inovarea socială cu noile tehnologii;
- programe turistice comune care oferă experiențe de top, plimbări ecoturistice pe apă sau pe maluri;
- validarea modelului în 2 zone pilot transnaționale și formarea părților interesate pentru o destinație ecoturistică.

C. AOE Biketrail – proiect cicloturistic transnațional Austria, Slovenia, Croația, Ungaria și Serbia

- scopul proiectului este Dezvoltarea Economică Durabilă a regiunii, bazată pe valorificarea resurselor naturale și culturale;
- infrastructura comună proiectată și amplasată de către toți partenerii pe regiunea lor;
- 1000 km de trasee ecoturistice pe ambele maluri ale râurilor Mura, Drava și ale Dunării.

D. Attractive Danube - îmbunătățirea capacităților pentru creșterea atractivității din teritoriile regiunii Dunării

- resurse de dezvoltare teritorială și de abordare a provocărilor de mediu, economice, de guvernare și sociale;
- îmbunătățirea capacităților instituționale de a aborda provocările majore ale comunităților locale.

E. Danubeparks – platformă de colaborare între proiecte și asociații active în protejarea și valorificarea patrimoniului natural al Dunării.

Rețeaua fluvială a ariilor protejate Dunărene reunește parcuri naționale și naturale, biosfere și rezervații naturale din aproape toate țările riverane: România, Moldova, Bulgaria, Serbia, Croația, Ungaria, Slovacia, Austria și Germania. Secretariatul Danubeparks servește ca un hub de coordonare, comunicare și reprezentare, pledând neobosit pentru conservarea naturii de-a lungul Dunării

Proiect derulat de

Cu sprijinul

Scopul cooperării transnaționale este de a crește atât numărul, cât și eficacitatea proiectelor și programelor individuale din Ariile Protejate ale Dunării.

F. Transdanube.Travel.Stories – promovarea turismului durabil în regiunea Dunării prin vocile vizitatorilor

Recunoscând vastul patrimoniu cultural și natural al regiunii Dunării, proiectul își propune să susțină turismul durabil în regiunea Dunării prin implementarea de concepte inovatoare de promovare (noi narațiuni) și instrumente de management al mobilității durabile.

Proiectul vizează o gestionare îmbunătățită (strategii și instrumente) pentru utilizarea durabilă a potențialului turistic al patrimoniului cultural și natural, rezultând ca mai mulți cetățeni europeni să experimenteze patrimoniul cultural și natural european. Principalele rezultate ale proiectului sunt:

- Tururi-pilot care testează produse ecologice de călătorie transnaționale împreună cu operatori de turism;
- Manageri de mobilitate pentru rute/rețele, centre de mobilitate la destinații selectate;
- Curs de formare + modul e-learning destinate valorificării durabile a patrimoniului natural.

Proiect derulat de

Cu sprijinul

